

80 let Husova sboru
Církve československé husitské
v Brně, Botanická

Sborník

... *Boží chrám je svatý, a ten chrám jste vy.*

1. list korintským, 3. kapitola, verš 17b

Milé sestry, milí bratři,

zdravím náboženskou obec Brno při příležitosti 80. výročí posvěcení jejího Husova sboru. Je známo, že tento sbor po celá ta léta byl a je centrem, kde se odehrává řada významných událostí Církve československé husitské v Brně, ale také celé brněnské diecéze. Jsem za to vděčný a vážím si toho.

Především však je Husův sbor na Botanické místem, kde se stále zvěstuje Boží Slovo a ve Večeři Páně zpřítomňuje náš Pán se svou obětí i vítězstvím. A to je veliký dar. Větší než jsme schopni chápat a vyjádřit. A přece skutečný. Liturgie tento div vyjadřuje slovy „Kristus vprostřed nás!“ Ano. Bůh jedná uprostřed nás. A Váš sbor je jedním z významných center tohoto jednání. Díky Bohu za to!

Přeji Vaší náboženské obci i všem, kdo do Vašeho sboru přicházejí a podílejí se na jeho službě, aby stále zakoušeli osvobozující a posilující moc tohoto Božího Slova i Kristovy obětující se lásky. Kéž tato láska Kristova naplňuje Vaše srdce i vztahy a tak z Vás všech činí živý, svatý chrám Boží, plný Ducha svatého!

Pokoj a požehnání!

Petr Šandera, biskup

Osmdesát let kulturní památky – třetího chrámu naší církve od roku.
(1925 Husův sbor v Brně – Králově Poli, 1928 Hudův sbor v Brně – Tuřanech)

Do Husova sboru v Brně Botanická jsem nastoupil 15. srpna 1953 jako duchovní k prvnímu poválečnému faráři tohoto sboru bratru Karlu Pudichovi; sloužil jsem zde až do svého nástupu na vojenskou službu v listopadu téhož roku. Když se stal bratr Karel Pudich tajemníkem brněnské diecéze, byl jsem zde 15. srpna 1968(?) ustanoven farářem. Po dvacetileté službě mne vystřídala sestra farářka Mgr. Květoslava Bezdičková. Tento sbor byl dne 16.8.1953 svědkem kněžského svěcení sestry Jarmily Svobodové - Olejníčkové a mého. Svátost kněžského svěcení tehdy spolu s dalšími spolusvětiteli vysluhoval brněnský biskup, bratr Václav Janota.

13. května 1989 se Husův sbor stal svědkem mé instalace biskupem brněnské diecéze za účasti tehdejšího patriarchy dr. Miroslava Nováka a 12 spolusvětitelů. Po mé volbě patriarchou na sněmu v roce 1991 byla v tomto sboru – poprvé v dějinách církve mimo hlavní město – má instalace patriarchou. Průvodní slovo instalačním obřadem tehdy měl bratr Antonín Julínek.

Rád bych také připomněl slavnostní vzpomínky, kdysi i za účasti čestné rotý brněnské posádky a bývalých československých legionářů, které se konaly před pamětní deskou v čelní zdi Husova sboru, za níž je uložena prst z bojišť legionářů z první světové války a z koncentračních táborů druhé světové války.

Nechť Pán svou milostí chrání tento Husův sbor v dalších letech.

Mgr. Vratislav Štěpánek

Husův sbor na Botanické patří k jednomu z prvních sakrálních funkcionalistických staveb ve střední Evropě. Osmdesáté výročí této kulturní památky je příležitostí k připomenutí těch, kdo se zasloužili o její vybudování a kdo ve sboru věrně sloužili Bohu a lidem. Patří jim ocenění a dík. Jednou z nich je také autorka této brožurky Květoslava Bezdičková, která byla farářkou na Botanické 18 let a dosud zde působí jako duchovní. Pečlivým studiem kronik, do něhož se pustila s odhodláním a především láskou ke sboru, který nepředstavuje jen budovu, ale také společenství, podařilo se jí nashromáždit cenné informace a přiblížit historii Husova sboru současníkům.

Kéž je Husův sbor znamením víry a naděje všem budoucím.

Eva Matějková, farářka

I.

Počátkem roku 1920 začala do církevního života v nové republice zasahovat i nová církev s označením Církev československá, která vyrůstala na základě národních tradic české reformace husitské i bratrské i pokrokových snah reformních tradic části římskokatolického duchovenstva.

Brno se s ní setkal na základě mnohých členů, kteří s ní přišli do styku na jiných místech. V prosinci roku 1920 vykonal v Brně přednášku pozdější patriarcha, theolog a profesor náboženství Dr. Karel Farský. Od té doby se konalo mnoho dalších přednášek a setkání, na jejichž základě se začala formovat první obec v Brně, která se nakonec ustavila v roce 1921 zvolením první Rady starších podle řádných řádů církve jako vedoucí orgán. Ta se ujala organisování života obce, byli zvoleni i duchovní, kteří se starali o náboženskou stránku – především konání bohoslužeb, vyučování náboženství a konání svátostí.

V květnu 1922 byla tato obec státně schválena a mohla vykonávat všechny pravomocné povinnosti církve. Neměla žádné vlastní prostory, kde by jako církev mohla plně pracovat. První bohoslužby se konaly na nádvoří dnešní Nové radnice, později se pronajímal sál Besedního domu. Schůze Rady starších, přednášky a další akce se konaly v kanceláři na Dominikánské ulici, kde bylo dočasné sídlo obce. Záhy Rada starších zakoupila dům na Grohově ulici pro byty a případnou stavbu vlastního sboru. Aby tato snaha mohla být brzy realizována, již v roce 1922 byl ustaven Stavební odbor, který od roku 1923 usiloval naplnit svůj hlavní záměr – stavbu sboru – vlastní střechy nad hlavou pro plnění poslání církve. Jeho hlavní snahou bylo zajistit finanční prostředky, bez kterých se nedá nic realizovat. Byly vypsaný různé sbírky, úpisové půjčky a další.

V té době byl také ustaven Pěvecký sbor pod vedením Josefa Tomašíka, pozdějšího profesora Brněnské konzervatoře, o něco později i di-

vadelní spolek Slavoj, který provozoval kulturní činnost divadelní i pořádání nejrůznějších akademií, z jejichž výtěžků se zavázal přispívat určitou částku z každé uskutečněné akce na stavbu. Podobně jednal i ustavený tzv. Chudinský odbor, konávající péči a pomoc potřebným, který se stal také pomocníkem při získávání prostředků na stavbu vedle své vlastní práce. Zpočátku akce probíhaly celkem dobře, ale brzy se velmi zpomalily a finanční částka příliš nerostla. Řešily se také i jiné, tehdy mnohem důležitější záležitosti, jaké vyvstaly zvláště zde na Moravě – totiž otázka zásadní orientace církve – být jako svobodné, reformačně orientovaná církev či spojit se s ruskou pravoslavnou církví v podobu české pravoslavné církve. Situace se vyjasnila v roce 1924, kdy snaha srbských biskupů, především Dositeje, podporovaná duchovním Matějem Pavlíkem, pozdějším pravoslavným biskupem Gorazdem, byla odmítnuta a Církev československá zůstala na své vlastní cestě, kterou zastával Dr. Karel Farský a většina církve.

Zatím v Brně církev rostla a rozšiřovala se do dalších míst, vznikaly nové náboženské obce v okolí Brna, i bohoslužebná střediska v samotném Brně. Potřeba vlastního sboru byla čím dál tím naléhavější. A tak přišel čas, kdy začalo opravdové jednání k uskutečnění plánu. Bez dalšího dlouhého čekání na získání dostatečného finančního zajištění. Z prostředků, které byly již shromážděny, byla zajištěna soutěž na projekt stavby. Byla vypsaná jako veřejná anonymní soutěž „na získání náčrtů Husova sboru v Brně pro vypracování stavebních plánů“. Byly stanoveny podmínky, mimo jiné regulační plán okolí a plán staveniště. Byl totiž již splněn základní předpoklad – stavební místo. To získala náboženská obec od Města Brna v září 1926 koupí pozemku v katastrálním území Velká Nová v celkové výměře 1383 m² za sumu 55.320,- Kčs, kterou po schválení Zemským výborem 22. 1. 1927 zaplatila ihned hotově.

Soutěž byla vyhlášena bezprostředně poté. Návrhy měly být dodány do 15. 3. 1927 v zapečetěné obálce s heslem. Záloha pro vstup do soutěže byla 100,- Kčs. Na ceny pro vítězné práce bylo uvolněno 20.000,-Kčs s tím, že

1. cena: 9.000,- Kčs, na zakoupení návrhu pak 4.000,- Kčs,
2. cena: 6.500,- Kčs,
3. cena: 4.500,- Kčs.

Byla stanovena porota, složená s odborníků: zástupce Rady starších, městského stavebního úřadu, profesora Brněnské Techniky, zástupce Klubu architektů z Brna a Prahy. Porota byla 6tičlenná a k platnému rozhodnutí bylo třeba hlasů 5.

Podmínky stavebního programu byly dány takto: Duchovní a kulturní potřeby Církve československé, vyjádření její myšlenky církve realističtější a svobodnější – volné koncepce k vyjádření. Nevyžaduje se věž – bylo dáno k volnosti autorů. Pokud by byla jako zvonice, nemá mít obvyklý charakter kostelní – bude v sousedství vysokých činžovních domů – jako dominanta možná. Dále byl stanoven stavební celek:

obřadní – vrchní etáž z ulice Botanické,
kulturní – velký jako horní sál pro kulturní účely – jeviště,
kinooperatér, skladiště ve sklepní části,
bytový – oddělené, aby nebyla tato část rušena,
topení ústřední,
místo pro motor varhan, aby nerušil a
archiv.

Byty měly být: pro faráře třípokojový s příslušenstvím, byt domovnícký jednopokojový, dále prádelna, sušárna a sklepy na uhlí. Náklad na stavbu neměl překročit 1 a ½ milionu korun. Dále pak bylo určeno, že jméno předkladatele má být vloženo do malé zapečetěné obálky v zapečetěné obálce návrhu.

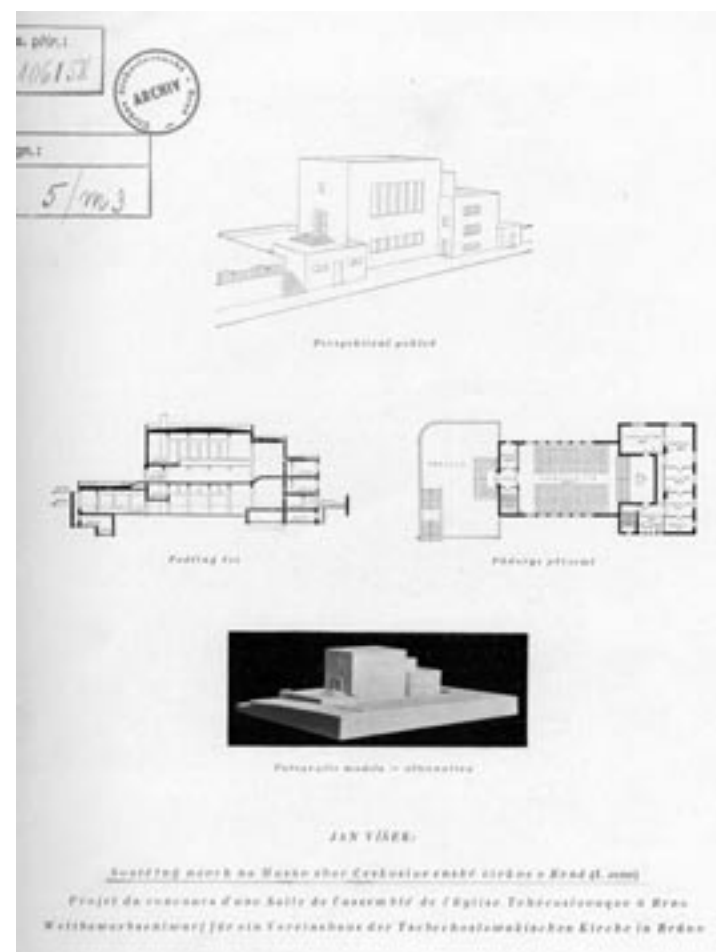
Vraťme se nyní k vypsané soutěži. Do stanoveného data bylo doručeno 21 návrhů. Určená komise po otevření obálek provedla zhodnocení podaných návrhů a rozhodla v prvním kole o vyřazení 8 návrhů pro nevhodnost dispozice a nákladnost, z dalšího kola pak 7 návrhů. Pro ocenění zůstalo 6 návrhů, ze kterých měly být vybrány tři pro ocenění. Nakonec komise na své schůzi 7. 4. 1927 vybrala a ocenila:

1. cenou návrh pod značkou ČSC alternativa
9.000,- Kčs odměny

2.cenou návrh pod značkou S v žlutém čtverci 6.500,- Kčs odměny

3.cena nebyla udělena.

Zbývající 4 návrhy byly zakoupeny a oceněny zbytkem peněz, vypsanych na ocenění. Když byly otevřeny malé obálky, ve kterých byla ukryta jména autorů, bylo zjištěno, že autorem návrhu, který vyhrál byl brněnský architekt Jan Višek a druhým v řadě oceněným návrhem byl návrh rovněž brněnského architekta Bohuslava Fuchse.

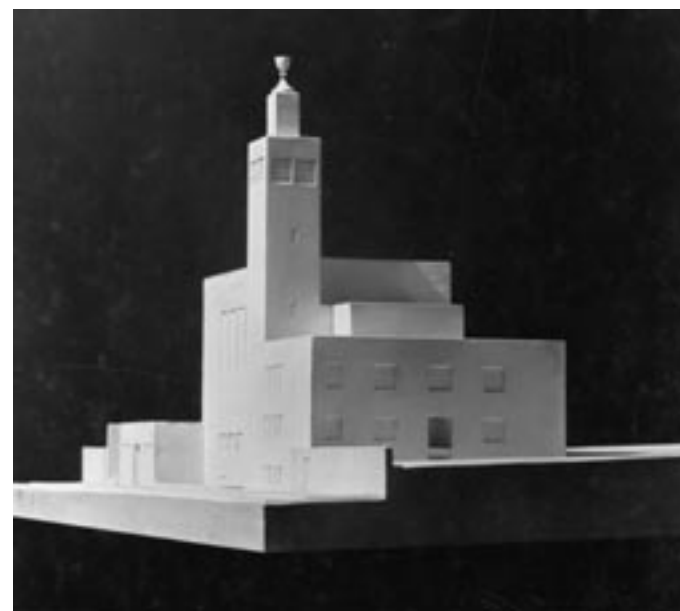

Vítězný návrh architekta Jana Víška

Začala další jednání k realizaci vítězného návrhu. Navázal se kontakt s arch. Víškem, byla podána žádost Stavebnímu úřadu města o povolení stavby. Někteří členové Rady starších i stavebního odboru však nebyli spokojeni s vítězným návrhem. Rozhodli se nebrat na vědomí výběrové řízení a již začatá jednání a zahájili proti vůli většiny členů stavební komise další jednání o návrhu podoby budoucího sboru. Začali o své vůli jednat s brněnským stavitelem Uherkou, který dodal nový projekt stavby. Jeden z důvodů, proč mnozí usilovali o jinou podobu budoucího sboru, byly finanční náklady, které by si vyžádal návrh architekta Víška – zdál se jim příliš drahý. Uherkův návrh měl rozpočet jen 800.000,- Kčs, zatímco Víškův byl podle propozic vyjádřen sumou danou v zadání. Ono totiž vypsané vyhlášení stavební daně, sbírek a půjček nemělo takový ohlas, jak se autoři v první chvíli domnívali. Objevil se strach, že nebude dostatek peněz a u mnohých i strach z modernosti Víškova návrhu. Přesto, že nebylo rozhodnuto, podle jakého návrhu se bude stavět, bylo stanoveno datum slavnostního položení základního kamene na 12. 6. 1927. Byli pozváni hosté, byl stanoven program. Slavnost se uskutečnila s účastí mnoha tisíc lidí i se vším, co k takové příležitosti patří. Bohoslužba, účast olomouckého biskupa naší církve, slavnostní poklepání základního kamene (kladívko je v archivu). Po této slavnosti na další schůzi Rady starších se jednalo a rozhodlo, že z finančních důvodů se bude stavět podle dodaného plánu stavitele Uherky za cenu 800.000,- Kčs a že stavbu provede stavitel Dvořák. Začalo s nimi jednání. Architektu Víškovi bylo oznámeno, že z finančních důvodů se upouští od realizace jeho návrhu. V srpnu pak byla podána nová žádost Stavebnímu úřadu města Brna ke stavbě podle Uherkova plánu. Samozřejmě, že takové jednání nezůstalo bez odezvy. Klub architektů podal protest proti jednání Rady starších a důrazně žádal, aby se uskutečnila stavba podle návrhu Víškova, výsledného z vypsané soutěže. Přišly další protesty především ze strany porušení práv architekta. Ti z Rady starších, kteří usilovali o stavbu podle nového plánu, protestovali, že stavební úřad nevyřizuje stavební povolení. Po intervenci u starosti města ve věci povolení stavby, bylo oznámeno, že námítky proti stavbě jako takové, nemají, ale žádají, aby se stavělo podle původního plánu Víškova. Stavební úřad hodlal také zjistit, zda projektovaná stavba Husova sboru (Uherkova), bude odpovídat okolním stavbám. Na to byla vyprovokována odpůrci Víškova projektu podpisová akce pro povolení podané žádosti u Stavebního úřadu.

Do sporu se vložila i Ústřední rada církve, když si vyžádala zaslání všech plánů, vyšlých ze soutěže. Rada starších odpověděla, že z finančních důvodů podle žádného návrhu ze soutěže stavět nebude. Do celé záležitosti se vložil i brněnský tisk, kde byly uveřejněny oba plány. Shromáždění náboženské obce, svolané k tomuto účelu jednalo znovu o celé záležitosti a rozhodlo, aby bylo jednáno se Stavebním úřadem o povolení stavby podle plánu Uherkova, který, jak jeho přívrženci tvrdili, více odpovídá „myšlence křesťanského chrámu“.

Přichází nový rok 1928 a nová jednání o započetí stavby. Samozřejmě podle Uherkova plánu. Nakonec však „zvítězil zdravý rozum“ a jednání, které Radu starších poškozovalo, přestalo. Do záležitosti se vložil i sám brněnský starosta Dr. Tomeš, který podle svědectví z archivu prohlásil, že Uherkův návrh se hodí někde na okraj města, ale ne do části, která se má stát součástí moderního Brna. Dosavadní Rada starších resignuje, vracejí se ti, kteří odešli z nesouhlasu předchozích jednání a pokračuje se tam, kde se před několika měsíci přestalo. Architekt Víšek je ochoten některé věci návrhu pozměnit či doplnit – jednou z nich byla i věž, dále se jednáno o jevišti v kulturním sále a dalších záležitostech.

Model schváleného návrhu Husova sboru.

Byla podána nová žádost o stavební povolení podle vítězného projektu. Začínají další jednání, pokračují další přípravy. Byla vypsána soutěž pro stavební firmy na provedení stavby. Ze soutěže jako vítězná vyšla stavební firma stavitele Neděly. Byl vypsán konkurs na odklizení zhruba 3.600 m³ zeminy, kterou bylo třeba odkopat a práce mohly začít. Na říjnové schůzi Rady starších bylo potvrzeno přijetí stavebního povolení od Stavebního úřadu města. A zároveň i potvrzení, že stavba byla zadána staviteli Nedělovi, který na její realizaci předložil rozpočet ve výši 1.389.387,30 Kčs bez ústředního topení. 11. 11. 1928 byla zahájena stavba sboru bohoslužbami na staveništi, které konal tehdejší farář František Sedláček a 12. listopadu byl zakopnut „první krumpáč výkopu“. Zúčastnili se členové Rady starších a hosté.

Stavební dozor převzal stavitel Dvořák. Byla také zaplacená 1. část nákladů architektu Víškovi – 10.000,- Kčs za zhotovení plánů a rozpočtů. Radě starších ale jednání neubýlo. Musela zahájit vyjednávání s peněžními ústavami o půjčce na zaplacení stavby. Jako první byla uzavřena smlouva s Královopolskou městskou spořitelnou o půjčce ve výši 600.000,- Kčs. Při upřesňování a doplnění stavebního plánu bylo upuštěno od vybudování ústředního topení – jednak z finančních, ale také i z prostorových důvodů. Na návrh architekta Viška bylo rozhodnuto budovu vytápět plynem. Základní výkopy přípravy terénu byly skončeny ještě koncem roku 1928 a začalo se s kopáním základů a přípravou zahájení stavebních prací. Počátkem roku 1929 však byla stavba přerušena pro velké mrazy a pokračovalo se až od počátku dubna. Protože práce postupovaly celkem rychle a bylo jasné, že termín bude dodržen, začaly přípravy na slavnostní otevření.

Nestačily však dohady a nepříjemnosti před započítím, nyní přišly další – ze strany stavitelů domů na protější straně ulice. Ti podali protest a žádali zastavení stavby, ba dokonce zrušení stavebního povolení a uvedení všeho do původního stavu. Stavitel Hubert Svoboda a jeho společník podali na Radu starších žalobu, že překračuje povolení, žádali novou revisi stavební čáry a několikrát po sobě podávali stížnosti se žádostí o zastavení až k Zemskému úřadu. Situace se nakonec vyhrotila tak, že na určitou krátkou dobu skutečně byla práce zastavena – dokonce ji

měla přijít při neuposlechnutí zastavit a staveniště vyklidit policie, ale nakonec všechna udání, žaloby a žádosti stavitele Svobody byly zamítnuty, stavba pokračovala dál a šla ke zdárnému konci. Brněnská plynárna v celé budově vybudovala plynové topení, znovu byla potvrzena stavební čára a podmínky vybudování chodníku.

19. 8. 1929 byla zaslána Stavebnímu úřadu žádost o kolaudaci celé budovy. Ta se konala 30. 8. a bylo až na některé nepatrné připomínky vše shledáno v pořádku. V polovině září pak i Policie provedla kontrolu sálů a topení a vydala povolení k užívání budovy pro účely, pro které byla postavena. Bylo také vydáno povolení k zapsání do katastru nemovitostí a Husův sbor dostal číslo a přesnou adresu: U botanické zahrady č. 1. Do katastru nemovitosti byl zapsán 18. 1. 1930.

Husův sbor v roce 1929.

Přípravy na slavnostní otevření se rozběhly v plné šíři. Pro slavnostní otevření bylo stanoveno datum: 27. – 29. září, přičemž hlavním dnem slavnostního otevření byl stanoven na den sv. Václava 28. září. Do těchto dnů bylo vše hotovo a připraveno: zakoupeny a instalovány židle od firmy TONET v obou sálech. Připraven bohoslužebný stůl a také byly i instalovány varhany, které dodala varhanářská firma z Kutné Hory za 98.000,- Kčs. Slavnostního průvodu městem k novému sboru se zúčastnily tisíce lidí, bohoslužby vykonal tehdejší patriarcha Církve československé patriarcha G. A. Procházka s biskupy a duchovními. Přítomen byl i starosta dr. Tomeš a další významní hosté. Velké úsilí, pevná vůle a víra ve zdar díla přinesla své ovoce. Husův sbor stál ve vši své kráse a byl předán církvi k naplňování účelu, pro který mnozí obětaví členové tak mnoho vykonali. Od té chvíle sloužil a slouží jako sbor kamenný pro budování sboru duchovního věrných následovníků toho, kdo je hlavou i pastýřem církve ve světě. Celá slavnost měla tři části: 27. září se konal v kulturním sále slavnostní koncert, slavností otevření sboru proběhlo 28. září a v neděli 29. září byla při bohoslužbách vysluhována svátost biřmování. Byla to velká posilující událost nejen pro Brno, ale i pro široké brněnské okolí, Jižní Moravu a vlastně pro celou církev československou.

Sluší se ještě připomenout bilanci této stavby. Celkem stála 1,787.769,- Kčs, když spočetli dluhy, zjistili, že je jich více než 1,200.000,- Kčs a že tedy starostí příliš neubude. Optimismus je však neopouštěl. Spočítali si, že to není tak moc, jen asi 150,- Kčs na jednoho člena. A z toho vyplynulo i optimistické prohlášení předsedy Rady starších Dr. Schneidra, že Rada starších může počítat s „2 kapitalisty (kteří budou splácet dluhy):

1. „my všichni“
2. „kulturní sál“, který se bude pronajímat a vynášet peníze.

Jeho slova se brzy naplnila. Husův sbor se stal místem nejen duchovního života víry své církve, ale také i kulturním centrem tehdejšího brněnského dění. Z kulturního sálu, přenášel Český rozhlas koncerty, které se staly oblíbenými nejen posluchači rozhlasu, ale i přímými účastníky. Konaly se v něm nejrůznější akce, besídky, slavnosti, i divadelní předsta-

vení, přednášky a podobně. O kulturní sál a jeho jevištěm mělo dokonce zájem i Národní divadlo v Brně. (Dotazovali se na rozměry jeviště.) Tento sál byl opravdu velkým pomocníkem při splácení dluhů – spolu s divadelním spolkem Slavoj a Pěveckým sborem náboženské obce vydělávali divadelními představeními, koncerty a různými besídkami finanční prostředky.

Pohled do kněžiště - 1929

II.

Od chvíle svého otevření se Husův sbor stal předním místem shromažďování Církve československé v Brně a okolí. V polovině 30. let, kdy byla v Brně zřízena posádková duchovní správa, se stal Husův sbor jejím posádkovým sborem. V pozdějších letech a vlastně až do dnešního dne je prvním sborem Brněnské diecéze a nejrůznějších jejích akcí, od svěcení nových duchovních až po ordinace a instalace biskupů brněnské diecéze. Na jeho venkovní stěně u hlavního vchodu jsou umístěny desky, připomínajícími bolestné chvíle našeho národa.

V roce 1934 byly za měděnou desku s nápisem uloženy schránky s prstí z bojišť první světové války, kde bojovali naši legionáři: Tvorova, Dose Alba Dobrudže, Terronu. Stalo se tak při slavnostním shromáždění, které ho se zúčastnila početná skupina legionářů, vojáků a slavnostních hostů. Bylo to na památný den Mistra Jana Husa 6. 7. 1934.

Po druhé světové válce byla vedle této desky připojena další, připomínající její oběti z řad náboženské obce i obětí dalších spolu s uloženou schránkou s prstí z popraviště v Kounicových kolejkách. Stalo se to 5. 10. 1947 – i tehdy za přítomnosti Čestné rotý české armády a hostů.

Zajímavé jistě je, že kulturní sál sloužil církvi a také i Brnu od svého otevření i téměř po celou dobu druhé světové války. V roce 1961 však byla Církev československá a její Husův sbor zbavena užívacího práva nad kulturním sálem a tento byl předán Pozemním stavbám k vybudování jejich Závodního klubu. Odvolání, které Rada starších poslala – že potřebuje tento sál i k vlastním shromážděním podle řádu církve, bylo zamítnuto a byla nucena k podepsání smlouvy s Pozemními stavbami. V ní byly stanoveny podmínky provozování tohoto sálu, včetně uzavírací doby, a nedělního dopoledního klidu. Podepsání smlouvy a předání trvalo ještě delší čas, protože Rada starších si stanovila podmínku, kterou bylo třeba splnit – sousední náboženská obec koupila starší budovu v Žabovřeskách na Mezníkově ulici na přestavbu pro potřeby náboženské obce (nesměly se totiž stavět žádné nové sbory či jen fary), u které nemohla dosáhnout vyklizení, aby mohla pracovat. A tak za potvrzení a urychlení vyklizení oné budovy byla smlouva podepsána a kulturní sál vyklizen a předán Pozemním stavbám. V jejich pronájmu byl až do roku 1990.

Postavením a otevřením Husova sboru neskončila péče Rady starších a Náboženské obce o něj. Vedle vybudování chodníku na ulici Botanické hned po jeho otevření, bylo třeba také i úpravy ze strany parku – zajištění svahu a zahradní úprava – park byl výše než budova. Bylo to vykonáno určitým způsobem, ale pozdější léta ukázala, že to nebylo bezpečné. Po zkušenosti zatopení spodních prostor při jedné průtrži mračen, byly provedeny tarasy, které zabezpečují sesuvy půdy a dávají přilehlé zahrádce určitý tvar.

Husův sbor byl také částečně poškozen (především vyražená a poškozená okna) v posledních dnech války, což si vyžádalo rychlou opravu. Postupem času jako u každé budovy muselo docházet k obnově určitých částí, výměně vedení potřebných sítí a zajištění střechy. To všechno má již Husův sbor za sebou ale neustále i před sebou. Protože péče o něj nikdy nepřestává.

Na počátku padesátých let byly také rekonstruovány varhany generální opravou a vybudováním třetího manuálu. V roce 1962 o Vánocích byl instalován Třebíčský Betlém, který věnovali manželé Horáčkovi a který mohou nejen členové církve, ale i Brňané vidět každým rokem a potěšit se jeho krásou.

Pohled do kněžiště v současném sboru.

Významným datem v historii Husova sboru se stalo datum 6. 12. 1963, kdy byl tento sbor zařazen do Státního seznamu nemovitých kulturních památek, což dosvědčuje i deska vpravo od vchodu do kulturního sálu. Jsme na to hrdi, chápeme to jako poctu nejen významnému brněnskému architektu Janu Víškovi, ale i členům církve, kteří viděli do budoucnosti a nenechali se ovlivnit mnohými, kteří nepochopili význam a poslání moderní architektury. Mrzí nás ovšem skutečnost, že město Brno si často není vědomo, jaký architektonický skvost moderní funkcionalistického slohu v Husově sboru má (nejen, že je to první církevní stavba v tomto slohu v okruhu Střední Evropy a možná i dále, ale také často vyhledávaná stavba školami architektů z ciziny) a ve svých prospektech a nabídkách pro své hosty ho trvale opomíjí. Doufáme, že se jednou situace změní – snad teď v čase Noci kostelů a Husův sbor se v brněnské nabídce, do které patří, objeví.

III.

Dne 28. 9. 2009 uplyne tedy 80 let, kdy se v Husově sboru rozezněly poprvé varhany při bohoslužbě Církve československé a zaznělo svědectví Písma, které od té doby stále znovu zvěstuje velikost, slávu a milost Boží. Z přítomných v něm vytváří další pozorné posluchače Pána Ježíše Krista, naslouchající jeho slovu Horského kázání, – spolu s těmi, kteří kolem něho shromáždění na obraze Mistra Jana Dědiny, jenž visí na čelní stěně bohoslužebného prostoru – vytvářejí jedno společenství církve Boží vždy a kdykoliv se v něm sejdou.

A za těch 80 let jeho existence jich bylo nespočet. Od pravidelných nedělních bohoslužeb, různých pobožností a setkání, přes slavnostní chvíle křtu, připojujícího maličké i starší ke společenství s Ježíšem Kristem, vysluhování svátostí První Večeře Páně pro ty, kteří samostatně vstupují do milosti Kristova stolu, i svátosti biřmování, která je jejich vlastním přiznáním se k víře a vyznání. Nespočítatelně bylo těch, kteří zde přijímali svátost manželství a slibovali si lásku a věrnost. Stal se i místem rozloučení s těmi, kteří z něho odcházeli na poslední cestu ke svému Pánu.

Od počátku až do dnešních dnů a jak věříme a doufáme i nadále, byl a je místem důležitých událostí života církve v Brněnské diecézi. Zde mladí i starší přijímali a přijímají svátost pro své budoucí kněžské poslání, zde pro své biskupské poslání přijímali a přijímají milost Ducha svatého ti, které Pán Bůh a církve k tomuto úkolu povolává. Dva z brněnských biskupů v tomto sboru dlouhá léta sloužili jako jeho věrní pastýři (Karel Pudich a Vratislav Štěpánek).

V jeho prostorách se konala a konají nadále setkávání dětí v Nedělní škole, přípravy k přijetí svátostí První Večeře Páně a biřmování, setkávání mládeže a mnohé jejich aktivity, inspirované biblickým svědectvím a jejich mladým pochopením této zvěsti.

Husův sbor se stal i místem pro setkávání studentů dnes při modlitbách Taize, stejně tak jako před lety v Akademickém klubu Tábor, jehož účastníci a pamětníci dodnes přicházejí k vlastním společným schůzkám. Slouží i k setkávání Klubu důchodců z brněnských náboženských obcí, stejně jako i k jiným aktivitám.

Stal již od počátku místem pro činnost již zmíněného prvně nazvaného Chudinského odboru Rady starších, vzniklého již v roce 1922, později nazvaného Sociální odbor, existujícího až dodnes, kde se organizovaly a připravovaly akce pro pomoc potřebným dětem i dospělým, konaly mikulášské a vánoční nadílky s opravdovou pomocí v době nouze, v poválečných letech zajišťovala pomoc poškozeným.

Stal se i hlavním místem působnosti Pěveckého sboru, vzniklého již v roce 1923, jehož sbormistr Josef Tomašík, pozdější profesor a ředitel Brněnské konzervatoře jej vedl téměř šedesát let a učinil z něj umělecké těleso známé po celém Brně i v jeho širokém okolí a se kterým si rádi k chvále Páně zazpívali a zahráli známí umělci, členové brněnských významných kulturních institucí těch dlouhých let jeho existence. Celá dlouhá řada byla těch, kteří zde zpívali a zpívají dodnes, zasedali k varhannímu pultu, aby rozezvučely tento nástroj, stejně jako mnohých dalších umělců se svými nástroji. Namátkou připomeňme: Vladimír Jednáčtík, Libuše Domanínská, Ivana Mixová, Eliška Plašilová-Čapková,

Cecilie Strádalová, Vilém Příbyl, Antonín Julínek, Naďa Blahová, varhaníci a skladatelé Alois Trégler, Vilém Blažek, profesor Černušák, Vratislav Bělský, Martin Jakubiček, doc. Jan Král a další a další, stejně jako mistři svých nástrojů bratři Kozderkové, Jan Karpíšek, Věra Lejsková-Králová a jiní.

Pěvecký sbor má své pokračovatele až do dnešních dnů, kteří i dnes podle možností chválí Hospodina svým hlasem i zvukem varhan. Hudba, krásný dar Boží v něm zaznívala a zaznívá dodnes. Chvály Hospodinu hlasem varhan i lidských hrdel ho naplňovaly od počátku jeho existence až do dnes. Často se v něm konají i koncerty sborů, zvláště dětských, ale i jiných, jimž je propůjčován. Byl a je stále místem pro vyjádření díky za milost Božího obdarování a přítomnosti uprostřed svého lidu, který neopouští, ale stále vede a posiluje.

Bohu díky za jeho existenci, za ty, kteří se o něj postarali, starali a starají dodnes. Bohu díky za milost a pomoc, které se dostává každému, kdo do něho přijde. Kéž Boží požehnání zůstává při něm i nadále. Kéž je i pro příští léta, pro příští pokolení domem lásky, porozumění a pokoje.

